

сів. Додумували ся саме, що в тих письмах є величезні скарби людської думи, людського знання.

Відчитане одначе тих письм було дуже трудне. Єгипет переживав найріжнійші історичні події, мав багато всяких володарів, а під їх впливом упадало зовсім знане старинного письма. Найновіші покоління не знають і не розуміють зовсім, що писали їх предки через багато віків. Письмо і ріжні пам'ятники стали для них річю чужого, незрозумілого та повного якоїсь тайни.

Аж в XIX. ст. змогли люди усунути бодай трохи ту мраковину, що окружала письмо та всі старинности Єгиптян якоюсь такою незрозуміlostю. Початок до того дав похід Наполеона I. до Єгипту 1798. р. З ним разом пустили ся в дорогу й європейські учені, щоби провідати та описати ту країну. Тоді найшли одно й то саме письмо, написане двома мовами, а саме староегипетською — гієрогліфами, новоегипетською — гієратичною та грецькою азбукою. Знали ті учені добре мову грецьку і саме при її помочи удало ся їм уложити єгипетську азбуку та розібрати бодай трохи староегипетську мову.

Початок єгипетського письма сягає найдавніших часів, бо стрічаємо його вже на єгипетських пірамідах, які збудували кілька тисячів літ перед Хр. І є там письмо не лиш образкове, яке називали Греки гієрогліфами, але також й більш розвинене т. зв. гієратичне письмо. Будову пірамід, яку ще нині подивляють люди, мусіла багатьох віків попередити праця над розвитком культури, якої початки сягають делеко-далеко в темну для нас минувшину. Давно тому перед збудованем пірамід мусили витворити ся гієрогліфи і розвивати ся щораз більше, заки єгипетський народ став такий просвічений, що міг будувати такі будівлі, як піраміди та покривати їх цілі гієрогліфічним та гієратичним письмом. Розуміли ся на тім письмі початково лиш єгипетські жреці та уживали его до написів на нагробках, та пам'ятниках та по стінах їхніх сьвятинь.

Гієрогліфічні знаки значили передусім предмети, потім поjęcia і звуки, а саме одні самозвуки, а другі співзвуки. Були й інші знаки, що описували ще даний предмет, пр. кільце довкола якогось імени значило королівське імя.